

Samostojna polomija v Slovenski Bistrici.

Slov. Bistrica, 20. februarja

V nedeljo, dne 19. t. m. se je v Slov. Bistrici zrušila Samostojna kmetijska stranka. Glavni odbor te falitne družbe je sklical za deseto uro velik „okrožni shod“, na katerem naj bi med drugimi govorniki poročal tudi g. minister Pucelj. Kmetje in delavci so pokazovali za zborovanje živo zanimanje: eni iz redovnosti, drugi iz prepričanja, da je treba pokazati gospodu ministru enodušno voljo slovenskega ljudstva, ki je davno že sito praznih farbarij. Ob 10. uri je bila dvorana hotela „Beograd“ nabito polna. Pristaši SKS, — razni salonski kmetje v usnatih suknjah, s ščipalniki, debelimi trebui in sokolskimi ter dragimi znaki — so zavzeli svoja mesta na desni strani pod odrom. — Ozadje, levo in sredino dvorane so napolnili naši zavedni somišljeniki iz bližnje okolice, deloma pa tudi delavci, pripadniki socialistične stranke. Brez vsake agitacije so se naši disciplinirani somišljeniki udeležili shoda v tolikem številu, da smo imeli dvetretjinsko večino. Med slabostojnimi junaki smo opazili razne agitatorje iz vseh mogočih okrajev: Gor. Radgone, Ptuj, Ljutomera, Celja in Maribora. Kljub vsem naporom so ostali slabostojni v manjšini. Zborovanje je otvoril samostojni agitator Lipovšek, ki je ob tej priliki izjavil, da si — glejte in strnite! — pridržuje predsedniško mesto. Ta izjava je izzvala med zborovalci burjo srditih protestov. Slišali so se medklici: „Oredite volitev! — Pravilno izvoljenega predsednika hočemo!“ Nato je gospod Gril (pristaš SLS) predlagal, da se izvoli gospoda Zatošnika za predsednika, g. Justineka pa za podpredsednika. Voditelji slabostojnih, zlasti Mermolja, Lipovšek, Dobnik itd. so ugovarjali, češ, da o kaki volitvi predsednika ne more bit govora, ker je shod sklicala Samostojna kmetijska stranka in da ne morejo odnehati.

Sledil je velik trušč in vrišč, ki je trajal do 12. ure. Samostojni je vzpričo naše discipline postalo tako vroče, da je poslanec Mermolja prosil g. Grila in urednika Goloba, da naj somišljeniki SLS za božjo voljo prepustijo, da priredi vodstvo shoda v nadstropju hotela — zaupni sestanek, ki naj bi se sklical s posebnimi vabilii. Ta ponudba se je seveda odbila. Nekateri suroveži so v splošnem meležu in kričanju raztrgali g. Grila verižico žepne ure. Posredovali so morali orožniki. Kmalu, par hipov pozneje, so se odprla vrata, in toliko pričakovani Pucelj, minister poljoprivrede i voda, „pisatelj“ mesar in kmetijski prvobornikelj je vstopil v dvorano. Slabostojni verižniki in mesetarji so ga sprejeli s huronskimi „živijo klici“. Večina je hladno pričakovala, kaj se bo zgodilo. Ko je stopil Pucelj na oder, je otvoril shod, poveril (proti volji večine!) predsedstvo samostojnežu Lipovšku in pričel govoriti.

Obdal si ga salonski „kmetje“, tako n. pr. pragarski restavrater, slabostojni poslanci in štirje orožniki z nasajenimi bajoneti. Najprej je prišel zborovanje z zverinjkom, zborovalec pa z zverinami, kar je povzročilo silno ogorčenje. Kakor kak gledalski igralec ali komedijant se je gospod minister zapopogibal sedaj proti levi, sedaj zopet proti desni, na vseh mu je igral prezirljiv nasmeš, češ, kaj mi morete, če se toliko ugovarjate, zdaj sem na oblasti in volitve bodo prišle takrat, kadar se bo zljubilo Beogradu. Pričakovalo se je, da bo govoril o gospodarsko-političnem položaju naše države, o smernicah njegove vlade; zborovalci so mislili, da bo stvarno utemeljeval neznosna davčna bremena, ki se nalagajo slovenskemu in hrvaškemu ljudstvu. O vsem tem ni izpregovoril niti besedice. Govoril je o potrebi kmetijske organizacije, hvalil svojo delavnost in svoje uspehe, zlasti pa dejstvo, da je bilo pod njegovim ministrom izvoženo za 4 milijarde razne živine. Nadalje je zatrjeval, da je vlada na njegov pritisk (!) dovolila carne prosti izvoz plemenitih svinj izpod 50 kg žive teže. Glede veržjskega mosta je

izustil trditve, češ, da je „on“ zajamčil zgradbo veržjskega mosta. (Po našem skromnem mnenju je bila to tudi njegova sveta dolžnost; ako gradijo v Srbiji vse mogoče stavbe, potem se mora slovenski — pardon! — samostojni minister, potegniti tudi za naše kraje!)

Naši pristaši so ministra vsako minuto prekinjevali z ogorčenimi in umestnimi medklici. Po polurnem govoru je končal svoja enostranska, plitva in za razne verižnike nalašč prirojena izvajanja. Prazno slamo so še mlatili Drofenik, Dobnik in Mermolja. Od pristašev SLS so govorili: Zatošnik, Novak in Golob. Ob koncu zborovanja, bilo je že 1/4 na 4, je pragarski restavrater (tudi „kmet“) prečital neko vođeno resolucijo, za katero niso glasovali, v sled splošne zmedenosti niti samostojneži sami. Druge nesreče ni bilo.

Naši somišljeniki iz slovenjbistriškega okraja pa kljub onemoglim nastopom samostojnih lažiprerokov ne bodo nikoli več naselili na batinaške limanice podeželskih liberalcev.

Kako je v Beogradu?

Vi v domačiji nimate niti približne slike, kako se godi tukaj v Beogradu. Sedaj zboruje naš državni zbor, ali narodna skupščina. Dne 28. nov. 1920 je bilo izvoljenih 419 narodnih poslancev. Radič s 50 poslanci sploh še ni prišel v Beograd, komuniste (59) so nasilno izgnali in protizakonito razveljavili njih poslanske mandate. Za Radičem so šli še nekateri drugi poslanci. Tako manjka v zbornici stalno 120 poslancev, kateri sploh ne pridejo nikoli v zbornico. Od preostalih jih zadnji čas prihaja tako malo, da zbornica mnogokrat ni sklepna. Politične stranke od vladne večine imajo več kot polovico poslancev doma. Nobene resnosti ni. Poslanci Jugoslovanskega kluba so po večini vedno na delu. Zanimajo se za vojaške, davčne, gospodarske, socialne in še razne druge težave našega ljudstva. Vladna večina, v kateri so demokrati, radikali, muslimani in slovenski samostojni, je sestavila tak državni proračun — budžet —, da jih je same sram. Sedaj ga na vse viže popravljajo. In ker proračuna ne morejo v določenem času spraviti pod streho, pa bodo sedaj, skušali sprejeti samo začasni proračun za marec in april. Tak proračun imenujejo v Beogradu „dvanajstinke“. Vse gre tje v en dan brez glave.

Srbijanci se med seboj kregajo in prepirajo. Radikali in demokrati se gledajo kot pes in mačka. Komaj čakajo, da bi kraljeva poroka bila svršena, da se lahko potem po stari navadi skrešejo. Socialni demokrati igrajo čudno ulogo. Ko so naši predlagali, naj se zmanjšajo dnevnice ministrom, pa so socialni demokrati glasovali z vlado. Rdečkarji samo radi lepšega niso v vladi. Ker jim vlada daje cukrčke, zato so lepo tihi in si ne upajo tej potratni vladi stopiti na prste. Anton Kristan zasluži na leto milione, organizacije stranke pa so podedovale komunistične domove ter tiskarne. In zato si ne upajo nastopiti proti vladi. Vladni hlapi.

Vlada in vladna večina se do danes ni skrpucala niti ene pametne reči za ubogo ljudstvo, za kmeta, obrtnika delavca in nastavljenca. Samo na nove davke takse in bremena se dobro razumejo. Če pa naši poslanci pridejo s kakim pametnim predlogom, pa ga ne marajo.

Nezadovolstvo je tudi v Srbiji in drugih krajih med ljudstvom zelo veliko. Vse vidi, da tako ne more iti naprej. In že se slišijo glasovi, da bo vendar treba začeti odločno misliti na to, da se strnejo v močno zvezo one stranke, ki hočejo ljudstvu dobro, pa ne verižnikom. Draginja je v Beogradu in celi Srbiji neznosna. Revnega, bednega ljudstva je nebroj. Po ulicah vidiš cele trupe poloblečenih, sestradanih, zmazanih, ki iščejo dela ter jela. Srednji in ubožni človek si tukaj ne more kupiti ne obleke (odela), ne obuvala. Manufakturno in platneno blago je v Beogradu dvakrat dražje kot v Mariboru. Tudi živila. Kar plačajo v Mariboru v gostilni 40 kron, te stane v Beogradu 80 kron. Delavci, železničarji in nižji uradniki živijo v veliki bedi. V sled uradna

nezadovoljnost in tarnanje. Samo eno je v Beogradu bolje: Davki niso tako okrutni, kakor v Sloveniji. Tukaj nimaš ne dohodninskega in ne drugih „prečanskih davkov.“

Za delavce, obrtnike ali seljake se malo skrbi. Malo organizacij, ljudstvo je po večini prepuščeno samemu sebi. Edino za oficirje skrbijo. Ti-le imajo svoje lastno skladišče živil, obleke in obuvala in vsega kar potrebujejo v družini. V oficirskem skladišču dobijo blago za 25 do 50 odstotkov cene kot v trgovinah. Oficir, posebno general, se smatra v teh krajih kot nekaj nadčlovek. Stanovanja se v Beogradu neznosno draga. Za malo sobico, v kateri nimaš druga, nego posteljo, mizico in umivalnik in 1 stol ter omaro plačajo mesečno 200 do 500 dinarjev. Tuka' ni nobene stanovanjske komisije ali urada.

To naj bo samo mala slička političnega in socialnega življenja v naši prestolici.

„Naš dom“

začne z letošnjo Velikonočjo zopet izhajati. Izhajal bo v Celju, enkrat na mesec. Stal bo za celo leto 24 kron. Po obliki in vsebini bo kakor nekdanji. Pred vsem bo skrbel za načelno izobrazbo ljudstva v vseh vprašanjih našega javnega, zlasti pa narodnogospodarskega življenja. Mladini bo skušal biti vodnik v samovzgoji. Našim izobraževalnim ter mladinskim društvom bo organiziral celjsko glasilo ter bo poročal o njih delovanju. Podajal bo snovi za društvene govore, priobčal mladinske govorčke, kratke gledališke prizore, ki jih bodo fantje in dekleta lahko uprizorili na svojih mesečnih sestankih. Mladeniče, bodoče gospodarje, bo v nemal za napredno gospodarstvo — dekletom odprl zopet „Dekliški vrtec.“

Fantje! Dekleta! Iz vaših vrst je izšla misel, da naj „Naš dom“ zopet oživi! Vaša skrb bodi zdaj, da se bo „Naš dom“ tudi razširil zopet po vsej Sloveniji. Zupnije naj tekmujejo med seboj, katera bo imela več naročnikov!

Za zdaj vas prosimo in povam: Začnite takoj, ko to čitate — nabirati naročnike in naročnice „Našega doma“! Njih ime na sporočite vsi do konca marca na naslov: „Uprava „Našega doma“, Celje, hotel Belivoli.“ Naročnine 24 K nam boste pa poslali, ko prejmete prvo številko, kateri priložimo položnice. Ako ste posebno navdušeni za „Naš dom“, boste tudi nabirali darove za „Naš dom.“ Darove pa pošiljate takoj na upravo „Našega doma“ v Celje!

Poslijte nam tudi že zdaj za prvo številko kak lep spis, pesmico, poročilo o delovanju izobraževalnih in mladinskih društev. To pa na naslov: „Uredništvo „Našega doma“ Celje, hotel Belivoli.“

Izobraževalna in mladinska društva celjskega okrožja

imaio dekanjske sestanke po tem-le redu:

1. Dekanija Smarje: Dne 27. februarja (ponedeljek) v Smarju pri g. Gajšku.

2. Dekanija Nova Gorica: 2. marca (četrtrek) v Vojniku v posojilnici ni dvorani.

3. Dekanija Konjice: Dne 6. marca (ponedeljek, ne dne 1. marca!) v Konjicah v Kmečki hranilnici in posojilnici.

Začetek povesod ob pol 10. uri popoldne.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Za dne 20. t. m. je bila sklicana seja narodne skupščine. Zbornica se je bavlila večinoma z interpelacijami. V torkovi seji je pa bilo v zbornici vsled ostrege nastopa poslancev Jugoslovanskega kluba zelo živahno, deloma burno. Proti dvanajstini, ki so bile na dnevnem redu, je v imenu Jugoslovanskega kluba ostro nastopil poslanec dr. Gosar, ki je v ostrih besedah obsodil brezglavost našega državnega gospodarstva. V finance nimamo nobenega

vpogleda, ministri enostavno dovoljujejo kredite, tako n. pr. so dovolili med drugim prosvetnemu ministru znesek 150.000 dinarjev za podporo glečališča v Splitu, samo za pripravo geografske konference pa 60.000 dinarjev, ugovarjal je proti neenakosti davkov, ter dokazoval, da tiči vzrok nizki vrednosti našega denarja v slabem državnem gospodarstvu in v slabi finančni politiki naše vlade. — Turški poslanci v našem parlamentu so se po odstopu obeh svojih ministrov nekaj časa kujali, toda sedaj, ko jim je dala vlada nekaj „cukrčkov“, sta zopet vstopila v vlado dva njihova poslanca.

Reka. Na Reki noče priti do miru. Namenoma vprizorjeni fašistovski izgrede so imeli zaželjeni uspeh, kajti italijanska vlada je po svojih četah zasedla Reko.

Italija. V Italiji je odstopilo prejšnje ministristvo Bonomijske. Kralj je po dolgi pogajanji in posvetovanjih navel sestavo nove vlade zborničnemu predsedniku De Nikoli, o katerem se zatrjuje, da se mu bo posrečilo sestaviti novo vlado.

Avstrija. Avstrijska vlada bo vendarle dobila od Čehoslovaške, Anglije in Francije državno posojilo v znesku 187 milijard avstrijskih kron, toda zastaviti bo morala vse svoje ujemnine, posojilo pa obrestovati po 6 odst.

Angleška. Angleška vlada ima še vedno veliko homatij v Irsko, ki ni zadovoljna s podeljeno ji samoupravo, še več skrbi pa dela Angliji Indija, ki se hoče z vso silo odcepiti od Anglije, o čemer pa angleška vlada noče ničesar vedeti. Upori in homatije v Indiji so na dnevnem redu.

Rusija. Iz Rusije prihajajo vedno bolj grozna poročila o lakoti, kajti lakota se je raztegnila na Krim, kjer strada 130.000 otrok in 300.000 odraslih.

Tedenske novice.

Naš kralj se zaročil. Ponedeljek, dne 20. t. m., se je naš kralj v spremstvu ministrskega predsednika Pašiča, zunanjega ministra dr. Ninčiča in prvega pribočnika, dvornega maršala ter še več drugih odpeljal v dvornem vlakcu iz Beograda v rumunsko prestolnico v Bukarešto, da se tamkaj zaroči z rumunsko kraljico Marijo. — Vse železniške postaje, koder se je vozil dvorni vlak, so bile v zelenju in v zastavah. Vsepovsod, zlasti na naši obmejni postaji Somboli, je ljudstvo našega kralja, ki je izstopil iz vlaka, pozdravljalo burno. Istotako je bil naš kralj navdušeno sprejet na rumunskih tleh v Temešvaru kjer ga je pričakovala celokupna rumunska vlada in na tisoče ljudstva iz vseh slojev. Tudi na rumunskih tleh, koder je vozil naš dvorni vlak, je bilo vse v zastavah, in v zelenju. V torek ob 11. uri popoldne je dospel naš kralj v Bukarešto. Na kockdvoru ga je pričakovala rumunska kraljeva obitelj. Našem kralju so se poklonili rumunski dostojanstveniki; bukreški župan ga je pozdravil z besedami, da se šteje srečnega pozdraviti v imenu rumunskega glavnega mesta našega junaškega kralja. Po starem običaju mu je ponudil kruha in soli. Naš kralj je povzeli kosček kruha ter par zrnov soli. Povsod so bile postavljene častne straže, kjerkoli se je spreved pomikal do rumunske stolne ali glavne cerkve. Vse ulice, ceste in vsa poslopja so bila v zelenju in v zastavah. V katedrali je bila kratka služba božja. V spremstvu se je nato naš kralj odpeljal v kraljevo palačo. Slavnostne večerje se je udeležilo obilo spremstva, rumunska vlada ter vsi člani kraljeve rodbine. Pri tej priliki se je izvršila slovesna zaroka. Sredo popoldne je bila slavnostna parada vojaštva, opoldne na kraljevem dvoru obedi, popoldne pa velik koncert. Bukarešto je kralj zapustil danes v četrtek, dne 23. februarja 1922. Srca rumunskega prebivalstva prekipelavao radosti nad to zaroko. — Tej slovesni zaroki se pridružuje tudi naše slovensko ljudstvo ter želi visokima zaročencema obilo blagoslova božjega.

Miri in žage ob Muri. Takoj po preobratu so naše politične oblasti uvidele, da je treba za cele Slovenske gorice dovoliti uporabo minov in žag onstran Mure na ozemlju N. Avstrije. V ozemlju med Muro in Dravo je sil-